

จดหมายข่าวหมอดิน

เอกสารประชาสัมพันธ์

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗ กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ฉบับเดือน พฤศจิกายน ๒๕๕๗

Website : <http://r07.ldd.go.th/>

สวัสดีค่ะ พี่น้องหมอดินอาสา ย่างเข้าสู่ปีงบประมาณใหม่เป็นเดือนที่ ๒ หลังจากเก็บเกี่ยวข้าว ข้าวโพด กันแล้ว สำหรับหมอดินอาสาและเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ๑,๒๕๐ ลบ.ม. (บ่อจิว) หลังจากเกษตรกรแจ้งความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ และได้รับการพิจารณาให้ดำเนินการขุดสระ สถานีพัฒนาที่ดิน หมอดินอาสาและเจ้าของสระ ต้องเตรียมการ ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินเตรียมข้อมูลรายละเอียดเกษตรกรและพื้นที่ขุดสระ เพื่อทำแผนการขุดสระ
๒. ช่างควบคุมงานของสถานีพัฒนาที่ดิน และผู้รับจ้าง ชักซ้อมความเข้าใจข้อตกลงสัญญา รูปแบบการขุด การจ่ายเงินสมทบ และการประสานกับเกษตรกรเจ้าของสระ
๓. การจ่ายเงินสมทบ ๒,๕๐๐ บาท ให้เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน นัดหมายเกษตรกรเจ้าของสระ เพื่อจ่ายเงิน โดยออกใบเสร็จรับเงินให้เกษตรกร และนำส่งเงินฝาก ธกส. โดยเจ้าหน้าที่การเงินของสถานีพัฒนาที่ดิน ทำหน้าที่ตรวจสอบกับ ธกส.
๔. สถานีพัฒนาที่ดิน ทำบันทึกมอบหมายให้หมอดินอาสา เป็นผู้ช่วยช่างควบคุมงาน โดยมีค่าตอบแทนตามข้อตกลง และช่างควบคุมงานต้องสรุปความก้าวหน้าให้ ผอ. สพด. ทราบทุกสัปดาห์ เพื่อติดตามงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการก่อสร้าง
๕. เมื่อผู้รับจ้างขุดสระเสร็จ ก่อนย้ายเครื่องจักร ต้องแจ้งช่างควบคุมงานและเจ้าของสระทราบ เพื่อตรวจความถูกต้องและเรียบร้อย
๖. ช่างควบคุมงาน รวบรวมเอกสารการขุด เอกสารการรับรองของเจ้าของสระ ภาพถ่ายสระน้ำและเจ้าของสระ ส่งให้สถานีพัฒนาที่ดิน เพื่อประกอบการส่งงานของผู้รับจ้าง
๗. คณะกรรมการตรวจรับงานตามแบบ ในเวลากำหนด
๘. เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน ร่วมกับหมอดินอาสา เกษตรกร ทำแผนการใช้น้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกพืช การปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันรักษาสระ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อต่อยอดการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ เช่น การเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงปลา การปลูกพืชที่ราคาสูง

เรื่องที่จะขอให้หมอดินช่วยประชาสัมพันธ์และรณรงค์ คือ การไถกลบตอซังข้าวหรือพืชไร่ที่มีอยู่ในไร่นา เพื่อลดการเผา

ข้อดีของการไถกลบตอซังข้าวหรือเศษพืช คือ เป็นวัสดุที่ย่อยสลายง่าย และมีค่าอัตราส่วนคาร์บอนต่อไนโตรเจนเฉลี่ย ๙๙:๑ มีปริมาณธาตุอาหารหลักของพืชได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียมเฉลี่ย ๐.๕๑ ๐.๑๔ และ .๕๕ เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณธาตุอาหารรองของพืชได้แก่ แคลเซียม แมกนีเซียม และซัลเฟอร์ เฉลี่ย ๐.๔๗ ๐.๒๕ และ ๐.๑๗ เปอร์เซ็นต์

วิธีการไกลบตอซังข้าว

ในเขตพื้นที่ชลประทานซึ่งสามารถปลูกข้าวได้ต่อเนื่อง ๒-๓ ครั้งต่อปี หลังจากเก็บเกี่ยวข้าว ให้ทำการไกลบตอซังและฟางข้าวแล้วปล่อยน้ำเข้านา โดยให้ระดับน้ำพอท่วม เศษพืช จากนั้นใช้น้ำหมัก พด.๒ อัตรา ๕ ลิตรต่อไร่ เจือจางกับน้ำ ๑๐๐ ลิตร คิดเป็นอัตราส่วน ๑ : ๒๐ ราดลงในแปลงนา เพื่อช่วยให้ตอซังข้าวย่อยสลายได้ง่าย หมักไว้ประมาณ ๒ สัปดาห์ แล้วจึงทำเทือกเพื่อเตรียมเพาะปลูกข้าวครั้งใหม่ต่อไป หรือสามารถปลูกพืชไร่เศรษฐกิจชนิดอื่นหลังข้าวได้ เช่น พืชตระกูลถั่ว ข้าวโพด ข้างฟาง ฯลฯ

พื้นที่เขตเกษตรน้ำฝน ในกรณีที่เกษตรกรมีการปลูกข้าวเป็นพืชหลักเพียงอย่างเดียวตลอดฤดูเพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวให้ทิ้งฟางข้าวและตอซังไว้ในพื้นที่ของเกษตรกร เพื่อเป็นการคลุมผิวน้ำดิน จากนั้นเมื่อเข้าสู่ต้นฤดูฝนประมาณปลายเดือนเมษายน หรือต้นเดือนพฤษภาคม ให้ทำการเตรียมดินพร้อมกับการไถไกลบตอซังและฟางข้าว แล้วปฏิบัติเช่นเดียวกับในเขตชลประทาน โดยทำการปล่อยน้ำเข้านา ใส่น้ำหมักชีวภาพ หมักทิ้งไว้ประมาณ ๒ สัปดาห์ เพื่อให้ตอซังข้าวเกิดการย่อยสลาย แล้วจึงทำเทือกเตรียมแปลงพร้อมที่จะปลูกข้าวต่อไป

ผลเสียจากการเผาตอซัง

การเผาตอซังข้าว เพื่อ สะดวกในการเตรียมดิน หรือเพื่อต้องการกำจัดวัชพืช /แมลงศัตรูพืช จะมีผลกระทบร้ายแรงต่อดินอย่างไร ?

๑. ทำให้โครงสร้างของดิน เสีย อนุภาคดินจับตัวกันแน่นและแข็ง ทำให้รากพืชแคะแกร็น ไม่สมบูรณ์และอ่อนแอ ความสามารถในการหาอาหารลดลง รวมทั้งเชื้อโรคพืชสามารถเข้าทำลายได้ง่าย

๒. ทำให้ สูญเสียอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารในดิน โดยอินทรีย์วัตถุ ในดินเมื่อถูกเผาจะกลายเป็นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สูญเสียไปในบรรยากาศ ส่วนธาตุอาหารจะแปรสภาพอยู่ในรูปที่สูญเสียไปจากดินได้ง่าย

๓. จุลินทรีย์และแมลงที่เป็นประโยชน์ในดิน ถูกทำลาย ทำให้ปริมาณและกิจกรรมของจุลินทรีย์ดินลดลง เช่น กิจกรรมของจุลินทรีย์ที่เปลี่ยนจากก๊าซไนโตรเจนให้เป็นธาตุไนโตรเจนในดิน การแปรสภาพจากอินทรีย์ฟอสฟอรัสให้อยู่ในรูปของฟอสเฟตที่ละลายน้ำได้ นอกจากนี้ตัวอ่อนของแมลงศัตรูพืช เช่น ตัวห้ำตัวเบียน ที่อาศัยอยู่ในดินหรือตอซังพืชรวมทั้งจุลินทรีย์ควบคุมโรคพืชถูกเผาทำลายไป ซึ่งหากระบบนิเวศน์ของดินไม่สมดุลจะทำให้การแพร่ระบาดของโรคเกิดได้ง่ายขึ้น

๔. ทำให้น้ำในดิน สูญเสียไป การเผาตอซังพืชทำให้ผิวดินมีอุณหภูมิสูงถึง ๙๐ องศาเซลเซียส น้ำในดินจะระเหยสู่บรรยากาศอย่างรวดเร็ว ทำให้ความชื้นของดินลดลง

ท้ายนี้ บก .ขอฝากหมอดินอาสาเป็นสื่อกลางในการประสานงาน และประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร ในพื้นที่ทราบถึงการบริการต่างๆ รวมถึงกิจกรรมงานตามปฏิทินงานพัฒนาที่ดิน เพื่อประโยชน์ของเกษตรกรโดยตรง

ที่อยู่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗
๙๕ ม. ๑๑ ต.คูใต้ อ.เมืองน่าน
จ.น่าน ๕๕๐๐๐
E-mail :R07_1@ladd.go.th หรือ
R07_2@ladd.go.th

บ.ก. เจียบ ๐๘๑ - ๙๕๒ ๘๙๘๗